

Overdenking in de Passiezangdienst, Capelle-Schollevaar, 12 maart 2006, 16.00 u

Thema: 'Wie sloeg de Messias?' n.a.v. Mattheüs 26: 68

Waar ik het verhaal ooit heb gelezen, ik kan het u niet meer vertellen. Maar het speelde in de jaren '30 van de vorige eeuw, crisisjaren. Overal armoede. Ergens in een dorp woonde een stratenmaker, met zijn vrouw en zijn kinderen. Op een dag kwam de bovenmeester thuis praten. Of de oudste, Jan, niet zou mogen doorleren. Want Jan had talenten gekregen van de Here, en die zou Jan goed kunnen gebruiken. Tja... eigenlijk was het plan dat Jan snel zou gaan werken, om mee te verdienen. Maar goed, Jan mocht naar de HBS. En ook op de HBS was Jan briljant. En weer kwam de vraag: 'Mag Jan niet naar de universiteit?' De stratenmaker en zijn vrouw, ze wisten amper wat een universiteit wás, maar toch... ze gingen overstag, Jan mocht naar Leiden, rechten studeren.

Maar wát een geld ging daarin zitten. Een kosthuis was duur, en de boeken waren duur, en het studiegeld was duur, en het reisgeld was duur... Steeds langere dagen maakte de stratenmaker. Elke avond ging hij door, klus hier, klus daar, zes lange, volle dagen per week. Hij voelde zijn knieën, en hij voelde zijn rug, hij merkte wel hoe hij roofofbouw pleegde op zijn lichaam, maar hij moest en zou door, want Jan moest studeren. En zijn vrouw? Die hield niet alleen het gezin draaiend, maar naaide ook voor rijke dames. Tot diep in de nacht was het lampje aan.

Maar helaas... de cijfers van Jan waren niet zo best meer. 'Ik heb echt bijles nodig, pa. Anders red ik het niet. Alleen... dat is wel duur.' En weer ging de stratenmaker overstag. Als het nodig was, dan moest het maar.

En toen kwam Jans verjaardag. Jans ouders zouden hem eens verrassen. Die jongen, die werkte immers zo hard. Ze zouden niets laten weten, en de trein nemen, helemaal naar Leiden, en Jan op zijn verjaardag bezoeken.

Voor het eerst zagen ze het hoge herenhuis, waar Jan in de kost was. En voor het eerst maakten ze kennis met Jans hospita. 'Helaas, Jan is er niet. Zoals zo vaak. Ja, u zult vast wel weten dat hij een uitgebreide vriendenkring heeft. Ik begrijp niet wanneer die jongen nog weleens aan studeren toekomt. Maar ja, daar ga ik niet naar vragen.'

Daar stonden ze dan, de stratenmaker en zijn vrouw. Met stomheid geslagen. Ging dit over Jan? Hún Jan?! 'We gaan 'm zoeken,' zeiden ze tegen de hospita. 'Jan zal vast wel veel weg zijn om op die school van hem te studeren.' En zo gingen ze Leiden in, om hun Jan te zoeken.

Tot ze opeens, verderop in de straat, vier jonge mannen een café uit zagen komen. Daartussen: hún Jan! De vier liepen voor hen uit, net iets te luidruchtig.

'Hé!' riep de stratenmaker. 'Hé Jan! Wacht! Wij zijn er!' En Jan? Hij keek om. Hij schrok, en liep snel door. 'Jan! Wacht!' Maar weg was Jan, een hoek om.

Soms krijg je als mens een klap in je gezicht. Een striem, die een diepe wond slaat. Als je alles hebt gedaan, álles het opgeofferd, voor een ander! En als je dan ontdekt wat de ander heeft gedaan met jouw offer: verpatst, verbrast.

'Profeteer maar eens, Messias, wie is het die je geslagen heeft?' Het is een boosaardig spelletje, dat met Jezus gespeeld wordt. De eerbiedwaardige leden van de Hoge Raad, samen met de leden van de tempelpolitie. 'Je weet toch alles zo goed? Nou? Als je de Messias bent, dan kun je toch zó de namen uit je mouw schudden van degene die je sloeg?' En weer klinkt hun wrede lach...

Maar in elke zin van dat lijdensevangelie zit een diepere laag. Elk woord heeft hoogspanning in zich. Want het is inderdaad de vraag, óók vandaag: 'Van wie kreeg Jezus nu een klap in Zijn gezicht?' U en ik, jij en wij allemaal, we

wéten het toch, wat Hij allemaal gedaan heeft voor ons? Hij is nog véél verder gegaan dan die stratenmaker en zijn vrouw, Hij is tot het einde gegaan, tot het bittere einde. Onze redding, het heeft Hem Zijn leven gekost. Zijn lichaam, Zijn bloed. Hij werd gemarteld, geslagen, om ons vrijuit te laten gaan. Alles heeft Hij gegeven, Hij heeft voor spot gehangen, naakt aan een kruis, om ons toekomst te geven. Om voor ons de straf te dragen.

En dan komt Hij onverwachts in ons leven. Je zou verwachten: wij hebben zóveel aan Hem te danken, wij zullen onze tijd en onze talenten dan wel maximaal benutten om Hem te dienen, en om de mensen om ons heen te dienen. Ze zou verwachten: Hij heeft zóveel gegeven, de lust om onze eigen zin te doen, om Hem verdriet te doen, die zal ons toch wel vergaan zijn... Maar als Jezus in ons leven komt, zomaar, onverwacht, net als dat echtpaar in Leiden, wat treft Hij dan aan? Wat Jan daar in Leiden móést doen, dat deed hij niet. En wat hij níét moest doen, dat deed hij wel. Er bestaat actieve zonde: dan overtreed je de geboden van God. Maar er is ook passieve zonde, de zonde van de nalatigheid. 'Jongen, we hebben zóveel voor je gedaan, je zou toch studeren?'

Wie sloeg de Messias? Voelt u, hoe dichtbij dat komt? Jezus werd gemarteld, ook voor jou! Wat doe jij met je leven? En u? Het is gekocht met bloed!

'Profeteer dan maar eens voor ons, Messias! Wie heeft je geslagen?' Zeg het maar! Wijs hem maar aan! Maar Jezus? Jezus zegt niets. Zoals het ook al eerder over Hem wordt verteld, in vers 63. 'Maar Jezus bleef zwijgen.' Ook vanmiddag zwijgt Jezus. Hij is stil. Hij wijst niet met Zijn vinger. Hij roept niet: 'Hé jij daar, jij hebt Mij geslagen!' Hij is stil. Hij kijkt ons alleen maar aan. Met ogen vol liefde. En ook: met ogen vol pijn. Die ogen zeggen meer dan duizend woorden. 'Mijn kind, waarom toch? Waarom?'

U, en jij, en ik, wij weten het zelf het beste. Wanneer wij Hem geslagen hebben, de Messias, de Heiland. Vandaag nodigt Hij ons uit, en het is een indringende uitnodiging. Nee, het is niet vrijblijvend vanmiddag. Het is niet: 'Nou, we hebben fijn gezongen', en we gaan weer over tot de orde van de dag. Integendeel. De vraag klinkt indringend: 'Wie sloeg de Messias?' In Zijn naam smee ik u: ga naar Hem toe! Belijd Hem uw zonde! Doe het, helemaal! Breng het naar het kruis! En ga dan óók naar die ander toe, die ander van wie u weet, dat hij of zij op u wacht.

Jezus wijst niet. Hij beschuldigt niet. Nee, Hij zwijgt. En Hij wacht. En als u nú komt, nu, nu het nog kan – het is nog genadetijd! – dan zál Hij u vergeven. Dan is er genade, ook voor u! En dan komt er een dag, dat u voor God staat, om verantwoording af te leggen over uw leven. En dan zegt de Vader tegen Jezus: 'Mijn Zoon, Messias, profeteer nu: wie heeft je geslagen? Wie heeft Jou op het hart getrapt?' En dan? Dan zal Jezus zwijgen. Hij zal niet uw naam noemen. Maar Hij zal voor u gaan staan, en zeggen: 'Vader, Ik heb het gedragen. En nu is alles verzoend. Alles is goed. Laat hem, laat haar, vrijuit gaan!'

Wie sloeg de Messias? Als u nú naar Jezus gaat, en Hem al uw schuld belijdt, zal niemand dat meer weten. Dan wist Hij uw zonden weg. Helemaal weg. Voor eeuwig. Amen.

René van Loon, 010-442 6280, c.m.van.loon@freeler.nl

